

מול משטר האימה

3

החסיד שלחם
בקומוניסטים
ר' ליזר ננס

קומיקס מרתק ועוצר נשימה

סדרת
**גבורה
יהודית**

הוצאת איכות
אורות

סדרת גבורה יהודית
מול משטר האימה/3
מסת"ב: 770389600053

יוצא לאור ע"י:

© כל הזכויות שמורות
נדפס בישראל ה'תשפ"ב • 2021

אינן להעתיק ספר זה או חלקים מתוכו,
בלי הסכמה בכתב מהמוציא

כתיבה: מ. בן יהודה

איורים: דב בער כהן

צביעה: מ. ירוסלבסקי

עטיפה: דב בער כהן, *y.w. graphicdesign*

ניקוד ועריכה לשונית: מ. קופילוביץ

פֶּתַח דָּבָר

אויבֿים רבים היוּ לוֹ בַּמַּחְנֶה הַעֲבֹדָה בְּעֶרְבוֹת סִיבִיר: אֲסִירִים אֲכֹלֵי קֹנָאָה זָמְמוּ לְרַצַּח אוֹתוֹ, מַפְקָדִים מְרֻשָּׁעִים לֹא יָכְלוּ לִסְבֹּל אֶת נַחֲשׂוֹתָיו לְשֹׁמֵר אֶת הַשֶּׁבֶת וְנִקְטְטוּ שׂוּרָה שֶׁל פְּעֻלוֹת חֲסֵרוֹת רַחֲמִים כְּדֵי לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ וְלִשְׂבֹּר אֶת רוּחוֹ, וְנִצְ'לִינְקִים' אַכְזָרִיִּים הִתְחַרְוּ זֶה בְּזֶה מִי וְכִנְיַע אֶת הָאֲסִיר הַסָּרְבָּן וְהַעֲקָשָׁן.

בְּצֶר לוֹ הוּא אֶפְלוֹ תַכְנֵן נְסִיוֹן בְּרִיחָה נֹעֵז. אַחֲרֵי יָמִים אָרְכִים שֶׁל תַּכְנוּן הַבְּרִיחָה, חֲמֵקוֹ הוּא וַחֲבֵרוֹ הַיְהוּדִי מִשְׁעַר הַמַּחְנֶה וְלִרְגַע הָיָה נִדְמָה שֶׁיִּצְאוּ אֶל הַחֶפֶט, אַךְ הַמְבָצֵעַ נִכְשֵׁל וְהֵם נִתְפָּסוּ וְהוּבְלוּ בַּחֲזָרָה לַמַּחְנֶה הַעֲבֹדָה, מוֹבָסִים וּמִשְׁפָּלִים.

וְאוֹלָם בְּכָל הַמַּצְבִּים, גַּם כְּשֶׁהָיוּ הָאִיִּמִּים מוֹחֲשִׂיִּים וְהִרְעִב כְּבֵד אוֹ כְּשֶׁהוּא הַשֶּׁלֶף לְבוֹר, הוּא לֹא אֵבֵד אֶת הָאִמּוּנָה וְהַבְּטָחוֹן, הַמְשִׁיב לְדָבֵק בְּעֶרְכֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲסִידוֹת וּמַצָּא זְמַן וְכוֹחוֹת לְקוֹם מִצּוֹת וְלַעֲבֹד אֶת בּוֹרְאוֹ.

כְּשֶׁהָלְכוּ וְאִגְבְּרוּ
הַהִתְנַכְּלוּת וְהוּא מַצָּא
עֲצָמוֹ פְּעַם אַחֵר פְּעַם
חַיִּים אֶל מוֹל אֶקְדָּח
שׂוֹנְאִים שְׂמֵבְקָשִׁים

לא נפל ברוחו ומצא חזק בפסוקים כמו "גם כי אלה בגיא צלמות
לא אירא רע כי אתה עמדי" ו"מאין יבא עזרי? עזרי מעם ה' עשה
שמים וארץ" ואכן טוב וטוב, גם כשנראה שאין מוצא מהצרה
ושאלו רגציו האחרונים, התרחשו נסים.

כשהחליט פקיד חמום מוח לירות בו ללא משפט, פתאום צץ
מפקד בכיר וברגע האחרון מנע את היריה הרצחנית. כשתכנונו
האסירים לפגוע בו במתחם העבודה, הוא לפתע קבל עבודה
משודית בחדר מחמם. זה היה כאשר קבל מנהל המחנה הוראה
פתאומית מהמפקדה הראשית במוסקבה להכין מידית דו"ח
מפרט על חשבון ההוצאות וההכנסות של בגיית אגף במחנה, ורק
האסיר היהודי העקשן, שהיה גם מנהל חשבונות ממחה, היה
מסוגל לבצע את המשימה המרכזית.

בסופו של דבר הוא נותר בחיים ולפעמים אפילו זכה להקלות
מסימות ולמנת לחם נוספת.

כזה היה החסיד האגדי, איש מסירות-הנפש המפלא ר' לויזר נגס עליו השלום
שמכמאה שנות חיו, עברו עליו עשרים שנה(ו) בכתי סהר ובמחנות עבודה
סובייטים איומים.

לפניכם הספר השלישי בסדרת הקומיקס היחודית על קורות חיו המפלאים
שעברו בהתאמה לילדים ונוספו להם איורים להמחשה.
דרמה עוצרת נשימה עם מסרים חנוכיים עצמתיים.

קריאה מהנה ומוצילה,
הוצאת אורות.

תקציר מכרך ב':

אי נָסַם, בְּיַנּוֹת קִילּוּמֶטְרִים נֶשֶׁל שְׁלַג וּכְפוֹר, הָיָה נֶתוּן ר' לַיִזָּר נֶגֶס תַּחַת עַל עֲבוֹדוֹת כְּפִיָּה בְּמַחֲנֵה הָעֲבוֹדָה הַסִּיבִירִי. יָמִים קָשִׁים חָלְפוּ עָלָיו, אָבֵל הָאֶתְגָּר הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר שֶׁנִּצְבַּ לְפָנָיו הָיָה עֲלִילוֹת הַשּׂוֹא שֶׁרְקֵמוֹ סְבִיבוֹ בְּכָל יַעַת הָאֲסִירִים הָאֲנֻשִׁינְטִינְיִים.

בְּאַחַת הַפְּעָמִים, לְאַחַר שֶׁהִשְׁלֵךְ אֶל הַצִּינּוֹק וְשִׁחַרְר מִמֶּנּוּ, מִבְּעַד לְעֲלֻטָּה הַגִּיחַ מוֹלוֹ לְפֶתַע אֶקְדַּח שִׁחַר בּוֹהֵק וּמֵאִים מֵאֵי פְּעַם. מִסִּתְּבֵר נִשְׁמִי שֶׁאַחֲרָאִי לְעִלְלוֹת הָאֲנֻשִׁינְטִינְיִים אֵינוֹ עוֹד תֵּיִל טִירוֹן...

ר' לַיִזָּר עָצַם אֶת הָעֵינָיִם וְלַחַשׁ לְלֹא קוֹל: "נִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד",

וּלְפֶתַע-

מה? באיזו סמכות אתה יכול לעשות את זה? פֶּעֶלָה קְדוֹ צְרִיכָה לְהִיט מְגֵבָה בְּאִשׁוּר שֶׁל בַּיִת מְשֻׁפֵּט!

חֶה חֶה חֶה... בְּאִיזוֹ סְמֻכּוֹתַי בְּסְמֻכּוֹתֵם שֶׁל אֲרֻכָּעָה בְּקִבּוּקֵי יְיָ צְרַפְתִּי מְשֻׁבָּח שְׁהַעֲבַרְתִּי לַמַּפְסֵד הַמְחַלְקָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל הָאָרֶץ הַזֶּה. חֶה חֶה חֶה...

שָׂכַב, נָסַח אֲנִי רוֹצֵה לְסוּם וְמֵהָר.

'בַּיִת מְשֻׁפֵּט' הוּא אֲמַרְנָה הוּא חוֹשֵׁב שְׂכָאן מוֹסְקָבָה, חֶה חֶה חֶה... כֵּן בְּמַתְנֵה הַסְּמֻכּוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת הוּא נֹסֵף יְיָ וְאִקְדָּח... לֹא מוֹסֵר וְלֹא בַּיִת מְשֻׁפֵּט.

כֵּאלוֹ בְּמוֹסְקָבָה הַמְצָב טוֹב יוֹתֵר.

וְכֵן יְיָ וְיָצָא סוּד - בְּדַמּוֹת מַדִּים וְאִקְדָּח שְׂתַכְּרָה יַעֲבִיר אוֹתָךְ לְעוֹלָם שְׂבוּ תוֹכֵל לְשִׁבֵת בְּאֵת וְנִפְשָׁה יְהוּדוֹן פְּרִזְט...!

הַכְּנִיָּת מְדַיְקָת. כְּדוּר אֶחָד מִפְּרִיד בְּיָגָר וְכִין מוֹתָר. קִיסִילוֹב הִיָּה מְשַׁלֵּם הַרְבֵּה קְדִי לְהִיט נֹכַח בְּמַעֲמַד הַמְּרַגֵּשׁ הַזֶּה, חֶה חֶה חֶה...

"גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגַיִת צְלָמוֹת לֹא אִירָא רַע - כִּי אֵתָה עֲמַדִּי."

מה? קיסלוב החליט להפתיע?
פנראה לא היה מסגל לפספס...
אני לא מבין רק איך השתחרר.

מה
הקולות שאני
שומעו?

אפטר להבין מה קורה
כאן? למה האקדח
הזה שלוי?
אממ...
זה שלוי לכאן של
היהודין הזה...
אוי ואבוי...
אני אבד.

אני לא מבין. באיזו סמכות
אפטר להוציא להרג על
השתמשות מצבדו? היכן החק
הסוביטי מאשר דבר כזה?
אני לא יודע.
אני רק מבצע
פקדות.

זז... זה המפקד המהלל פולקוב. הוא
שלח אותי לבצע את המשימה החשובה.
היהודין הזה משתמש מצבדות בשבת,
הוא חושב שאני זה בית כנסת.

לא שאלתי להיכן האקדח מכוון.
שאלתי למה. האז???

שְׁתִּי דְקוֹת
!אַתָּה פֶּאָן.

וְסֵי אֵלֵא קוֹרְאִים
לוֹ קוֹשְׁקֵעַ...

הִי, אַתָּה,
לְעִים לָךְ לְשִׁכְבַּע עַל
הַשְּׁלֵגָא קוֹם!
לֹא יֵאָמֵן
מֵה שְׁקֵרָה פֶּאָן.
אִין גְּאֵלֹקִינוּ

מִי הַמְּפֻקֵד הַמְּהַלֵּל
הַזֶּה? אִיךָ קוֹרְאֵת
לוֹ, פּוֹלְקֵעַ?

הַמְּפֻקֵד הַמְּהַלֵּל פּוֹלְקוֹב.
אִין רֶץ לְקֹרֵא לוֹ.

בְּצֵבֵר רִבְעֵי שְׁעָה:

מֵה קוֹרֵה לוֹ? לְמָה הוּא לֹא חוֹזֵר?

צִוֵּת הַמְּחַנּוֹת
אִינוּ אֵלֵא גּוֹשֵׁת
שֶׁל עֲצָלָיִם...

אִם הָיִיתִי מֵאַחֵר
בְּרִגְעַ הַיֵּית מְמַשִּׁיךְ
לְשִׁכְבַּע לְנֶצַח.

כֹּן. הָיִיתִי שְׁלִיחַ טוֹב שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שְׁלִיחַ שֶׁל מִי אֶמְרָתְךָ? אִין שְׁלִיחַ
מֵהַמְּשֻׁרְדִים בְּמוֹסְקָה.

הִי יִתְבָּרַךְ מֵהַל גַּם אֶת מוֹסְקָה
וְשׁוֹלַח אֶפְלוּ מִשָּׁם שְׁלוּחִים...

מֵה?

אִין מְתַחִיל
לְהִבִּין מֵה קוֹרֵה פֶּאָן: לֹא
פּוֹלְקֵעַ וְלֹא קוֹשְׁקֵעַ. הוּא
פְּשׁוּט רִמָּה אוֹתִי
וְכִרְחוּ!

תְּגִיד, מִי
זֶה הַמְּפֻקֵד
פּוֹלְקוֹב הַזֶּה?

הָאֶמֶת הִיא שְׁמֵעוֹלָם לֹא
שְׁמַעְתִּי אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה בְּמַחְנֵה.
לְמַעֲשֵׂה עַד לִפְנֵי כְּמָה זְמַיִם
הָאָדָם שָׂאִים עָלַי וְשָׁב אֵתִי
בְּאוֹתוֹ הַתֵּא בְּכָלֵא.

המצב במחנות בלתי נסבל. מפקדים ותלמים עוזרים שוב ושוב על חסי הסוכיט העליון בצד חפן רבלים או כוס יין. זוהי פשיטת רגל מוסרית, מרחמים לשנות את המצב ובמהירות.

המגול יבא על ענשיו. באחריותי.

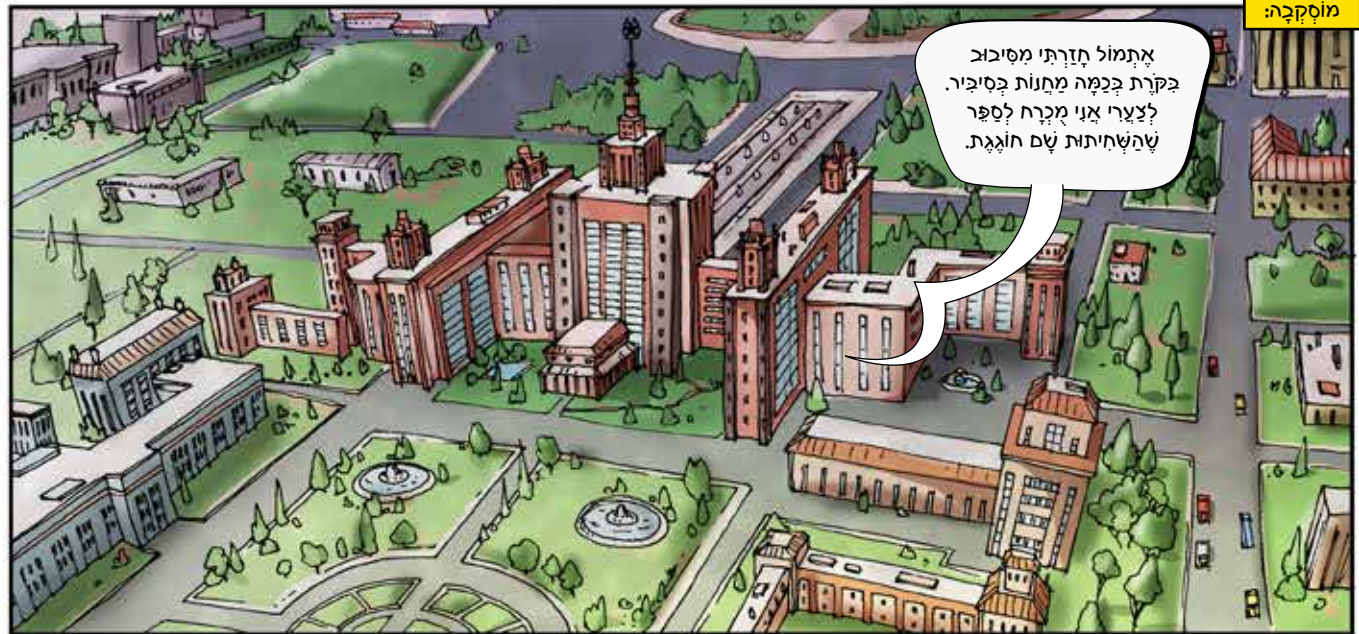

ואתה, אל תשמת. גם אתה פושע לא קטן. מזלזל בחסוי העבודה של המפלגה? אתה פרוזיט. דע לך שיינהגו אתך כיד קשה על כך. אתה זור אותך לתא שלך ואפקד שאם לא תעבד בשבת יורידו לך ממקסת הלחם היומית.

הבציה היא שזה לא המקרה הראשון. המצב במחנות הוא קטסטרופה מוסרית ממש. אין דין ואין דין.

מוסקבה:

אתמול חזרתי מסיבוב בקרת כנמה מחנות בסיביר. לצערי אני מוכרח לספר שהשחיתות שם חוגגת.

זהו באמת מצב בלתי נסבל, אך הוא גם בלתי ניתן לשנוי.

אי אפשר לשנות את הטבע של האנשים שם.

אין ציית לחסי המפלגה. הדרך הבכיר כולל אנשים רבים שלא מסורים באמת לערכי המפלגה, הם נכנעים לפתיים בספיים ואפילו לבקבואי יין ושםפניה.

כן, מן המחנות כל הזמן מגיעות שמועות על המצב המוסרי המחפיר.

מעלה. זה רציון חשוב מאוד, אבל צריך לפעל בדרכים נוספות. ג'יסו את היצירתיות שלכם והעלו רציונות בבקשה.

מה? בשביל זה התגייסו לעבד למצון המפלגה? בשביל זה מנהיגו הדגול, שמש העמים סטאלין, מנהיג אותנו כדי שנשלים עם מצב כזה?

אתה צודק. צריך לנסות לשנות את המצב בכל דרך אפשרית.

אני מוצע שנגביר את הפקוח על הכספים שאנו שולחים לט.ס. מנהלי המחנות וצטרכו לשלח דיווחות מפרטים שיראו למה שמש כל רבל.

חבל לבזבז זמן יקר. אני יוצא מיד לקבץ פגישה עם מנהל בית הספר הגבוה לקצונה כדי לקבל ממנו המלצות על מעמדים מתאימים. הצלחה רבה לכלנו.

כדי למגר את תופעת השחיתות במחנות צריך לשלח לט.ס אנשים הגונים שנגמנים למפלגה ולמולדת, כאילו שלא ימכרו את העקרונות שלהם בצד דג הריג וכוס יי"ש. רק עליהם נתן לסמך.

הופה, יש פה מישהו שמבדוק כמו סנו... רציון קולצו

כאן אפשר להרגיש מגנים מאזנים בלתי רציונות. אממ... כן אני מקנה.

הוא תמים קצת גרישה. הוא לא מבין שאת המציאות הוא לא נתן לשנות בהגף כמה החלטות.

כן. וגע השחיתות קנה אחיזה עמוקה בכל המחנות. כל מי שחוזר משם מספר על אסירים שמחפלים בהתאם לגחמות של המפקדים הממנים. אין דין ואין דין.

אולי נעשו מקטרת במרפסת?

רציון והדר.

אז מה, זה היה מכון
לסוכתך האישית?

רגע, אם אתה
סבור שהפעלות של
גרישה לא תעזרנה,
למה יצפת לו לשלח
אנשים מכאן?

אתה יודע מה? הרקבון מתחיל מהראש.
כש'שמש העמים' מנע מאינטרסים
אשיים, משקולים של מצמד וכו', זהו
רקבון - והרקבון הזה מרגש בכל
הדרגים, גם במתנות.

אממ... כן, אתה יכול לראות את זה כן.
בינינו, כמה אנשים אתה מכיר שמותרים
על סוכתם האישית למצן עקרונות?

כן. אתה צודק, ואשה.
לפעמים גם השמש שוקעת.

כבוד המנהל,
יש לי מכתב
חשוב עבורך.

כל מכתב
שנשלח אלי
הוא חשוב

לאחר שבועים, במתנה:

מחלקת נהול
חשבונות ראשית

'בתוך שלושה שבועות
עליו לשלח דו"ח המפרט
את כל ההוצאות הכרוכות
בכנית האגף החדש של
המתנה.'

דו"ח מפרט?
זהו, הסתיימה החגיגה...

אבל רגע, מה אעשה?
הנזרת שקשורה לפרויקט הזה מונחת
בשלושת הארגזים הללו. צריך למנו אותה
במהירות ובצער להכין דו"ח מסדר ומפרט. מי
יכול לעזר לי בזה?

מליוניצה המנוקה נכנס למשרד מה קרה?
מה פה פרצוף תשעה באב? אני עושה סחבה
שלי בפרצוף שלך ומנוקה כל העצבות בשנייה,
גלי שטיקים וגלי טריקים.

אני עושה רוכה שלי
בפרצוף שלך ומנוקה
את העולם ממך
בחצי שנייה.

אני יכול לממן את המסמכים בעצמי, מה גם שיש כאילו
שדוקומים לשניים, למחיקות ולהתאמות כפי נדבת
לכם של קציני האן קה זה דה שהחליטו שניסם האישי
הוא חלק בלתי נפרד מהאגף החדש...

אבל להכין דו"ח מפרט לא אצליח.
יש לי משימות רבות מדי על הראש.
אני זקוק לצורה בצורה נואפת.

איזה
יאוש...

מה? אה, כנראה
האדון רוצה להשאיר
עצוב ולבד, גלי שטיקים
וגלי טריקים...

טוב, תפסיק לבלבל את המוח. בא,
אתה עובד כל היום בעזרת הידים!! יש
לה כח. תרים את שלושת הארגזים
הללו אל שלחני.

לא, לא, לא... מליוניצה לא התפנוו מליוניצה רק רצה
לעשות שמח לאדון מפסד, גלי שטיקים וגלי טריקים...

לאדון מפסד יהיה שמח אם
מליוניצה ינקה את החדר מעצמו.

אוי, טפט. זה מה שחסר לי... אני צריך
מישהו שייעשה סדר בכל החשבונות.
מישהו חכם שמפיר את המלאכה.

אה... יהודים
חכמים. אני לא.
מליוניצה לא יהודין
ולא חכם.

מליוניצה
טומץ - מליוניצה
עושה גלי שטיקים
וגלי טריקים.

אני צריך דוקא כמה טריקים.
אני צריך מישהו חכם שיכול
לעשות סדר בכל הארגזים.

מליוניצה עושה סדר. שוטף כל דף ומלטרף
אותו עם הסחבה גלי שטיקים וגלי טריקים...